

Troya'dan 73 bin 139 parça eser kaçırmış

Troya antik kentinden Alman Heinrich Schliemann'ın 1870-73 yılları arasında kaçırdığı eserlerin sayısının 8 bin 833'ün çok üzerinde olduğu ortaya çıktı. Osmanlı arşivlerinde bulunan İzzeddin Efendi'nin raporuna göre, Schliemann 73 bin 139 parça eseri kaçırdı.

Hürriyet'ten Ömer Erbil'in haberine göre; [Çanakkale](#) 18 Mart Üniversitesi Tarih Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Ali Sönmez, İzzeddin Efendi'nin 3 Mayıs 1884 tarihli raporunu Osmanlı arşivlerinde buldu. Schliemann'ın eserleri kaçırdığı ortaya çıktıktan sonra Çanakkale Gümrük Emaneti Müdürü İzzeddin Efendi soruşturma için görevlendirilmişti. İzzeddin Efendi, Kumkale Gümrük Müdürü Rüstem Ağa, gümrük memuru Emrullah Efendi, Çanakkale Gümrük Müdürü Halit Efendi, Kazı Komiseri Emin Efendi ve kazıda çalışan işçiler ile kaçırmalarına yardım edenlerin tamamını sorguladı ve ifadeleri alınanlar arasından özellikle gümrük muhafaza ekibi çalışanlarının tutuklanmalarını istedi. İzzeddin Efendi bu soruşturma sonucunda aldığı ifadelerden yola çıkarak kaçırmalarıyla ilgili listeyi Maarif Nezareti'ne de (Milli [Eğitim](#) Bakanlığı) sundu. Schliemann'ı daha sonraki yıllarda yeniden kazı izni istemesi üzerine İzzeddin Efendi tarafından hazırlanan ikinci raporda bilinenin dışında, 73 bin 139 eserin kaçırdığı belgelendi.

İzzeddin efendi tek tek tarif ediyor

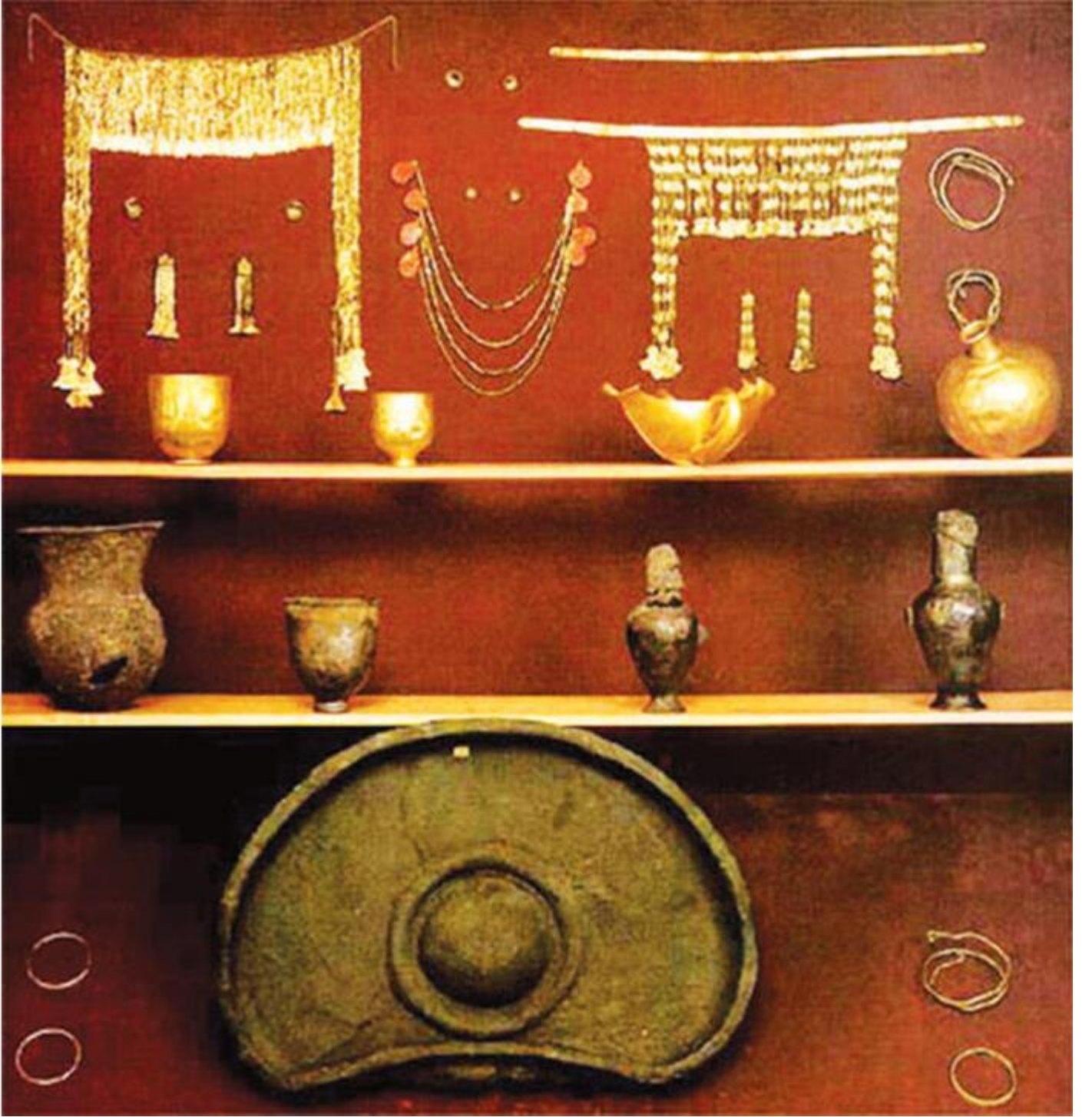
'Osmanlı Devletinde Eski [Eser](#) Kaçakçılığı Truva Örneği' adlı kitabı da bulunan Doç. Dr. Ali Sönmez, "Bu belge bize yepyeni bilgiler sunuyor. Soruşturmayı yapan İzzeddin Efendi raporunda bu eserlerin toplam bedelinin 15 milyon Osmanlı Lirası olduğuna dikkat çekiyor ve eserleri birebir tarif ederek soruşturmaya hakim olduğunu da gösteriyor. Sadece 'şu kadar bilezik ya da küpe' demiyor. O bileziğin şeklini, şemalini ayrıntılarıyla anlatıyor. 'Mezkur bileziklerin bazıları çekiç ile işlenmiş, bazıları dahi tel ile imal olunmuştur. Ve bazıları dahi düz olarak [altın](#) işlemeli' gibi tarif ediyor. Bu eserlerin önemli bir kısmı bugün müzelerde yok. Ya eritildi ya da farklı konseptlerde koleksiyonlarda yer alıyor."

İzzeddin Efendi'nin raporuna göre Schliemann, altın baş sargısı, altın taç bağı gibi binlerce benzersiz tarihi eseri Almanya'ya kaçırdı. Ve bunların o günün parasıyla değeri 15 milyon Osmanlı Lirası'ydı.

Rüşvet olarak dağıtmış

'Troya Hazineleri' adlı kitabın yazarı 18 Mart Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Göksel Sazcı: "Schliemann'ı Priamos olarak nitelendirdiği hazineyi kendisi 'İlios' kitabında 8 bin 833 parça olduğunu söylüyor. İzzeddin Efendi'nin verdiği rakamlar abartı da olabilir. Ancak ince ayrıntısına kadar tarif etmesi ilginç. Schliemann güvenilir bir isim olmadığı için verdiği rakamlar doğru da olmayabilir. Kaldı ki o hazinenin dışında Almanya'da Pforzheim Müzesi'nde bir parça çıktı. Yine İsviçre'de bir müzayedede bilinenin dışında Troya hazinesine ait bir parça satıldı. Schliemann'ın rüşvet olarak verdikleri var. Yine hediye olarak dağıttıkları, kendine sakladıkları var. 'İlios' kitabında bahsettiklerinin de büyük bir kısmı bugün müzelerde değil."

'Kitabında 8 bin 833 eser' diyor

Schliemann, Troya antik kentinde 1870 ve 1873 yılları arasında yaptığı arkeolojik kazılarda bulduğu hazineleri yasa dışı yollarla önce [Yunanistan](#), sonra da Almanya'ya götürdü. Schliemann, 1873'te Ausbruger Allgemeine Zeitung gazetesinde yayınlanan iki ayrı makalesinde ve 1881 yılında yayınladığı 'İlios' isimli kitapta da kaçırdığı hazinenin sayısını 8 bin 833 parça olduğunu belirtti.

Arşivden çıkan liste

İzzeddin Efendi'nin raporuna göre kaçırılanların listesi şöyle: 1 tepsi, 1 kazan, 1 sahan, 2 simli testi, 1 altın kap, 3 altın bardak, 6 gümüş ve altın şamdan, 5 gümüş kap, 1 gümüş

bardak, 1 gümüş fincan, 13 mızrak, 14 silah, 7 bıçak, 1 altın baş sargısı, 1 altın taç bağı, 70 çift altın küpe, 20 bin altın halka, 35 bin altın düğme, 1 mücevher taş, 2 altın bardak, 18 bin altın bilezik, 6 altın yada gümüş bilezik, 1 bakır kalkan, 1 bakır kazgan (derin kap).

[status draft]

[nogallery]

[geotag on]

[publicize off|twitter|facebook]

[category araştırma]

[tags TARİH, Nostalji, Arkeoloji, research, TARİHİ ESERLER DOSYASI, Troya, eser]